

Apstiprināts ar Slimību profilakses un
kontroles centra 29.08.2023. rīkojumu
Nr. 1-1.1/2023/69

Slimību profilakses un kontroles centrs

Slimību profilakses un kontroles centra darbības stratēģija 2023.–2027. gadam

RĪGA, 2023

Saturs

1. Ievads.....	3
2. Centra misija, vīzija un vērtības	3
2.1. Centra misija.....	3
2.2. Centra vīzija.....	3
2.3. Centra vērtības.....	3
3. Pārskats par Centra darbības stratēģijas 2019.–2022. mērķu sasniegšanu	4
4. Centra mērķgrupas, to intereses un vajadzības.....	6
5. Informācija par Centra galvenajiem politikas mērķiem, kuri ir aktuāli stratēģijas darbības periodā	11
5.1. Mērķi veselības paradumu pētniecībā un statistikā, sabiedrības veselības monitoringā, veselības aprūpes kvalitātes un pacientu drošības metodiskajā vadībā	11
5.2. Mērķi slimību profilaksē un veselības veicināšanā	11
5.3. Mērķi epidemioloģiskās drošības jomā	12
5.4. Attīstības plānošanas dokumenti, kuros ir noteikti Centra īstenojamie uzdevumi	12
6. Centra darbības prioritārie virzieni, mērķi, sasniedzamie rezultāti un to rādītāji	13
7. Sasniedzamie rezultāti, galvenie un snieguma rādītāji	14
8. Centram pieejamo resursu un to plānotā izlietojuma, kā arī institūcijas darbības spēju un risku analīze	21
8.1. Centra cilvēkresursu analīze.....	21
8.2. Centra finanšu resursu un to plānotā izlietojuma analīze.....	21
8.3. Centra darbības spēju analīze	22
8.4. Centra apdraudējumu un risku analīze	23
8.5. SVID analīzes matrica	24

1. Ievads

Slimību profilakses un kontroles centra (turpmāk – Centra) darbības stratēģija (turpmāk – Stratēģija) ir plānošanas dokuments, kurā noteikta Centra misija, vīzija, vērtības, mērķgrupas, to intereses un vajadzības, informācija par galvenajiem politikas mērķiem, prioritātes, kurām tiks koncentrēti Centra resursi, kā arī no prioritātēm izrietošie mērķi, sasniedzamie rezultāti, kuri raksturos noteiktā mērķa sasniegšanas pakāpi, galvenie snieguma rādītāji, kuri demonstrēs Centra darbības progresu un raksturos svarīgākos Centra sasniedzamos rezultātus, kā arī Centram pieejamo resursu, darbības spēju un risku analīze. Nolūkā nodrošināt Centra darbības pēctecību, Stratēģijas izstrādāšanā par pamatu ņemti iepriekšējā perioda 2019.–2022. stratēģijas novērtēšanas rezultāti. Stratēģija izstrādāta saskaņā ar Ministru kabineta 01.02.2022. instrukciju Nr. 1 „Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu”.

2. Centra misija, vīzija un vērtības

2.1. Centra misija

Centra misija ir īstenot valstī sabiedrības veselības politiku epidemioloģiskās drošības un slimību profilakses apakšjomās un veselības aprūpes politiku veselības aprūpes kvalitātes apakšjomā, kā arī nodrošināt veselības veicināšanas politikas īstenošanu un koordināciju¹.

2.2. Centra vīzija

Centrs, efektīvi izmantojot augsti profesionālo cilvēkkapitālu, savas kompetences un deleģējuma ietvaros ir līderis sabiedrības veselībā t.sk. slimību profilaksē, veselības aprūpes kvalitātes metodiskajā vadībā un veselības veicināšanas politikas īstenošanā un koordinācijā.

2.3. Centra vērtības

Profesionalitāte	Sadarbība	Darbs sabiedrības labā
Profesionālā lietpratība Atbildība par darbu un tā rezultātiem Mērķtiecīga tālākizglītība Inovatīva darba uzdevumu veikšana Atbildīga un pārskatāma lēmumu pieņemšana	Klientorientācija un atsaucība Savstarpēja uzticēšanās Taisnīgums un patiesīgums Sabiedrības veselības ētikas ievērošana Sadarbības tīklu pilnveidošana	Darbs sabiedrības vispārējā labuma interesēs Uzticība cilvēka un sabiedrības veselībai kā augstākai prioritātei Principu „Veselība jebkurā rīcībpolitikā” un „Viena veselība” ievērošana Pierādījumos balstīta informēšana

¹ Saskaņā ar 03.04.2012.MK noteikumu Nr. 241 „Slimību profilakses un kontroles centra nolikums” 2. punktu

3. Pārskats par Centra darbības stratēģijas 2019.–2022. mērķu sasniegšanu

Iepriekšējā Centra stratēģija 2019.–2021. gadam tika apstiprināta ar Veselības ministrijas (turpmāk – VM) 30.12.2019. rīkojumu Nr. 273, bet 2021. gadā, ņemot vērā Covid-19 pandēmijas ietekmi uz Centra darbību, koriģēta un saskaņā ar VM 2022. gada 25. februāra vēstuli Nr.01-16.1/1029 „Par iestādes darbības stratēģijas 2019.-2022.gadam saskaņojumu” apstiprināta ar Centra direktores I. Gavares rīkojumu Nr. 1-1.1/2022/29.

Centra darbības stratēģijā 2019.–2022. gadam paredzētie mērķu rezultatīvie rādītāji vairumā gadījumu ir sasniegti. Gadījumi, kad tas nav izdevies, skaidrojami ar Covid-19 pandēmijas noteikto ierobežojumu ietekmi un Centra darbinieku prioritāru iesaisti Covid-19 izplatības novēršanas pasākumos, kas atskaites – laikā no 2020. līdz 2022. gadam prasīja būtiskas darba organizācijas izmaiņas, daudzos gadījumos radot nepieciešamību iesaistīt nodarbinātos virsstundu darbā un secīgi izraisot pārslodzi.

3.1. Darbības virziena „veicināt sabiedrības veselību un iedzīvotāju veselībratību” mērķis „sabiedrības veselības monitoringa, neinfekcijas slimību uzraudzības un sabiedrības veselību ietekmējošo faktoru izvērtēšanas pilnveidošana” kopumā ir sasniegts un tādi rezultatīvie rādītāji, kā „jauniešu sabiedrības veselības monitoringa rādītāju skaits, mājaslapā publicēto sabiedrības veselības monitoringa datu vizualizācijas vienību skaits, atjaunota un pilnveidota „Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistra” (turpmāk – PREDA) reģistru darbība vai jauniešu jautājumu skaits veselību ietekmējošo paradumu pētījumos” ir sasniegti vai pat pārsniegti. Rādītājs, kas izrietēja no veselību ietekmējošo paradumu pētījumu rezultātiem, atskaites periodā nav izpildīts, jo Covid-19 pandēmijas noteikto ierobežojumu dēļ nebija iespējams pētījumu lauka darbs, kas savukārt tika realizēts ar nobīdi laikā. Mērķa „pacientu drošības, veselības aprūpes kvalitātes un valsts organizētā vēža skrīninga metodiskās vadības pilnveidošana un pacientu pieredzes mērīšanas uzsākšana” rezultatīvie rādītāji pacientu pieredzes novērtēšanas sistēmas izveidošanā, pacientu drošības iniciatīvu labās prakses piemēru, ārstniecības klīnisko algoritmu un pacientu klīnisko ceļu publicēšanā kopumā ir izpildīti, taču rādītāji valsts organizētā vēža skrīninga procesa kvalitātes pilnveidošanā nav izpildīti – plānots, ka šī funkcija nonāks Centra pārziņā vien 2023. gada otrajā pusgadā. Mērķa „veselības veicināšanas politikas īstenošanas un koordinācijas pilnveidošana” rezultatīvie rādītāji ir izpildīti, izņemot plānoto iedzīvotāju atsaucības palielinājuma sasniegšanu valsts organizētajam vēža skrīningam².

3.2. Darbības virziena „slimību profilakse un veselības veicināšana” mērķa „sadarbības attīstības turpināšana ar partneriem veselības veicināšanā – pašvaldībām, skolām, nevalstiskajām organizācijām u.c.” rezultatīvie rādītāji ir sasniegti un mērķis vērtējams kā izpildīts, saprotams, ka sadarbības attīstība pilnveidojama arī turpmāk. Mērķa

² Valsts organizētā vēža skrīninga programmu vadības funkcijas deleģējums Centram plānots no 2023. gada 1. septembra

„atkarības risku izplatības novēršanas un novērtēšanas pilnveidošana sabiedrībā” rezultatīvie rādītāji „sagatavoto tematisko ziņojumu skaits un kvalitatīvs pilnveidojums par atkarības slimību izplatību un sekām Latvijā, īstenoto pasākumu skaits valsts mērogā un pašvaldībās atkarības slimību izplatības ierobežošanā un seku mazināšanā, tajā skaitā situācijas monitoringā, pētījumu skaits par atkarības izraisīto vielu lietošanas izplatību un paradumiem iedzīvotāju vidū, tai skaitā jauni, specifiski pētījumi, sagatavoto priekšlikumu skaits normatīvo aktu grozījumiem, papildinot kontrolējamo vielu sarakstus ar jaunām narkotiskām vielām” ir izpildīti, turpretī rādītājs „iedzīvotāju skaits gada laikā, kuriem sniegtas telefoniskas konsultācijas smēķēšanas atmešanā” nav sasniegts, sasniedzot vien aptuveni trešdaļu no sākotnēji plānotās vērtības, pamatoti rosinot šaubas par šīs intervences izmaksu lietderību. Jānorāda, ka telefonisko konsultāciju sniegšanas nodrošināšana smēķēšanas atmešanā tiek realizēta saskaņā ar likuma „Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likums” 7. pantu, kurā noteikta prasība uz katras smēķēšanai paredzētā tabakas izstrādājuma iepakojuma vienības un jebkāda ārējā iepakojuma izvietot kombinēto brīdinājumu par ietekmi uz veselību, kas papildināts ar šādu informāciju par smēķēšanas atmešanu: „Lūdz palīdzību! 67037333”.

3.3. Darbības virziena „epidemioloģiskā drošība” mērķa „infekcijas slimību ietekmes samazināšana uz sabiedrības veselību” rezultatīvajā rādītājā „epidemioloģiskās izlūkošanas rezultātā atklāto un pārvaldīto akūtu zarnu infekciju uzliesmojumu īpatsvars sasniegts pieaugums uz 58,6% (no 54,8% 2019. gadā pēc krituma Covid-19 dēļ 2020. gadā zem 30%), pilnveidoti pretepidēmijas pasākumi tuberkulozes perēkļos atbilstoši grozījumiem normatīvajā regulējumā – paplašināts apzināto, izmeklēto un medicīniski novēroto kontaktpersonu loks, iekļaujot kontaktpersonu noteikšanu gadījumos, kad tuberkuloze vai tuberkulozes infekcija diagnosticēta bērniem līdz piecu gadu vecumam, izsekoti un izvērtēti visi HIV infekcijas vertikālās transmisijas gadījumi, izstrādāti un komunikēti analītiskie pārskati ar secinājumiem un priekšlikumiem par sabiedrības veselībai nozīmīgākajām infekcijas slimībām, Centra informatīvajos pasākumos iesaistīto mērķa grupu skaits ir izpildīts. Ievērojami pārsniegts plānotais Centra tīmekļvietnes skatījumu skaits sadaļās „Infekcijas slimības” un 2020. gadā jaunizveidotajā tīmekļvietnē „Covid-19”, kas ļauj secināt, ka Centrs ir nozīmīgākais valsts informācijas un ieteikumu references resurss iedzīvotājiem un profesionāļiem par infekcijas slimību profilakses un kontroles jautājumiem. Turpretī mērķa „starpnozaru sadarbības stiprināšana antimikrobiālās rezistences izplatīšanās risku apzināšanai un samazināšanai” rezultatīvie rādītāji „Covid-19” izraisītās pārslodzes izpildīti vien daļēji, piemēram, pārskata periodā nav notikusi neviena Antimikrobiālās rezistences ierobežošanas komisijas sēde, kas pamato šī mērķa izpildes aktualizāciju turpmākajā plānošanas periodā. Mērķa „vakcīnnovēršamo slimību izplatīšanās risku samazināšana, palielinot vakcinācijas aptveri” rezultatīvie rādītāji kopumā ir izpildīti – pretgripas vakcinācijas aptvere, kuras pieauguma panākšana bija prioritāte plānošanas laikā, kas plānošanas periodā riska grupās ir nedaudz augstāka nekā tika piesardzīgi plānots rādītājā bērniem 6–23 mēnešu

vecumā sasniegts pieaugums līdz 51,2%,; bet pieaugušajiem 65 + atbilst plānotajam samazinājumam uz 9,1% un arī grūtniecēm – 4679 (iepriekš 5156). Kaut arī vakcīnu aprites pilnveidošanā, mazinot ārpuskārtas pasūtīšanu ne mazāk kā par 5 procentiem gadā, pēdējā gada laikā ir sasniegta pozitīva tendence, rādītāju izpildīt nav izdevies, kas skaidrojams ar vakcīnas pret gripu ārpuskārtas pasūtījumu pieaugumu, kā arī ārkārtas situācijas beigām 2022. gada aprīlī un secīgo palielinājumu rutīnas vakcināciju skaitam ārstniecības iestādēs, kurus, veicot kārtējo pasūtījumu mēneša sākumā, nebija iespējams prognozēt. Jānorāda, ka Covid-19 izplatības pieauguma periodā, ārpuskārtas pasūtīšana jau 2020. gadā palielinājās par 31, bet 2021. gadā pat par 130 procentpunktiem.

3.4. Centra darbības virziena „personālvadība” mērķa „Centra prioritātēm atbilstošas atlīdzības un motivācijas sistēmas, kā arī darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanas nodrošināšana” rezultatīvie rādītāji ir izpildīti un pat pārsniegti, tādēļ iespējams vispārināt, ka mērķis ir sasniegts – darbinieku apmierinātības īpatsvars ar atalgojumu un motivācijas sistēmu ir palielinājies sasniedzot 84% (Covid-19 piemaksas bija nozīmīgs motivējošs faktors), novērots arī apmierinātības pieaugums ar īstenotajiem mācību pasākumiem no 82% uz 89%; darbinieku apmierinātība ar iespēju paaugstināt kvalifikāciju un mācības apmeklējušo darbinieku īpatsvars ir sasniedzis teorētisko maksimumu – 98%.

4. Centra mērķgrupas, to intereses un vajadzības

Mērķgrupas	Intereses	Vajadzības
Valsts pārvaldes iestādes	Sabiedrības veselības politikas plānošana, īstenošana un kontrole, t.sk. veselības veicināšana un atkarību izraisošo vielu kaitīguma samazināšana, epidemioloģiskā drošība, iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījumi Veselības aprūpes politikas plānošana, t.sk. veselības aprūpes kvalitātes metodiskās vadības un uzturēšanas jautājumos Veselības komunikācija	Oficiālās statistiskas dati, ar noteiktām slimībām slimojošu personu reģistru dati un analītiskā informācija sabiedrības veselības politikas plānošanai un kontrolei par dažādiem sabiedrības veselības jautājumiem, t.sk. veselības veicināšanai un atkarību izraisošo vielu kaitīguma samazināšanai Dati un analītiskā informācija no infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības, t.sk. gripas monitoringa, kā arī par imunizāciju Dati un analītiskā informācija no iedzīvotāju veselību ietekmējošo paradumu pētījumiem Dati un analītiskā informācija no veselības aprūpes kvalitātes un efektivitātes monitorēšanas sistēmas

Mērķgrupas	Intereses	Vajadzības
		Dati un analītiskā informācija no pacientu pieredzes mērījumu sistēmas un labās prakses piemēri Informācija no klīnisko vadlīniju datu bāzes Priekšlikumi par pagaidu aizliegumiem jaunām psihoaktīvajām vielām Priekšlikumi veselības komunikācijai
Ārstniecības iestādes	Epidemioloģiskā drošība, t.sk. infekcijas slimību uzraudzība un imunizācija Veselības aprūpes kvalitātes metodiskā vadība Veselības aprūpes oficiālā statistika un pētījumu dati	Klīniskās vadlīnijas, metodiskās vadības ieteikumi, aptauju anketas, labākās prakses piemēri, veselības aprūpes procesa un rezultātu rādītāji Informācija (pārskati) par dažādu infekcijas slimību izplatību, t. sk. epidemioloģijas biļeteni par reģistrētajiem infekcijas slimību gadījumiem, pārskati par imunizāciju, informācija par infekcijas slimībām, to reģistrācijas kārtību, kā ar antimikrobiālo rezistenci profesionāliem, operatīvā informācija par sabiedrības veselības apdraudējumiem un ieteikumi rīcībai. Oficiālās statistiskās dati, ar noteiktām slimībām slimojošu personu reģistru dati un analītiskā informācija par dažādiem sabiedrības veselības jautājumiem Veselības paradumu pētījumu dati un secinājumi Labās prakses piemēru pacientu drošībā un PREM (<i>Patient Related Experience Measures</i>) datu bāze
Pašvaldības, izglītības iestādes, sociālās aprūpes iestādes	Epidemioloģiskā drošība Jautājumi par veselības veicināšanu, slimību profilaksi, Nacionālo veselīgo pašvaldību tīklu, Nacionālo veselību veicinošo skolu tīklu, HIV	Operatīvā informācija par sabiedrības veselības apdraudējumiem un ieteikumi rīcībai Oficiālās statistiskās dati, ar noteiktām slimībām slimojošu personu reģistru dati un

Mērķgrupas	Intereses	Vajadzības
	profilakses punktu tīklu, informatīvo materiālu saņemšanu Jautājumi par neinfekcijas slimību un riska faktoru izplatību Veselības aprūpes statistiskā informācija un pētījumu dati Veselības komunikācija	analītiskā informācija par dažādiem sabiedrības veselības jautājumiem Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla, Nacionālā veselību veicinošo skolu tīkla, HIV profilakses punktu tīkla koordinācija Pašvaldību veselības profili Informācija (pārskati) par dažādu infekcijas slimību izplatību, epidemioloģijas biļeteni par reģistrētajiem infekcijas slimību gadījumiem, pārskati par imunizāciju Veselības paradumu pētījumu dati un secinājumi
Plašsaziņas līdzekļi	Jebkurš no Centra kompetencē esošajiem jautājumiem Veselības komunikācija	Informācija par jebkuru no Centra kompetencē esošajiem jautājumiem Galvenokārt operatīvā informācija par sabiedrības veselības apdraudējumiem un ieteikumi rīcībai Oficiālās statistiskas dati, ar noteiktām slimībām slimojošu personu reģistru dati un analītiskā informācija Informācija (pārskati) par dažādu infekcijas slimību izplatību, epidemioloģijas biļeteni par reģistrētajiem infekcijas slimību gadījumiem, pārskati par imunizāciju Veselības paradumu pētījumu dati un secinājumi
Augstskolas un zinātniskie institūti	Veselības aprūpes statistika un pētījumi Epidemioloģiskā drošība, infekcijas slimību uzraudzība un imunizācija Veselības veicināšana un slimību profilakse	Studiju procesa nodrošināšana (dati studiju pētnieciskajiem darbiem, prakse) Atļauja izmantot pacienta datus konkrētā pētījumā

Mērķgrupas	Intereses	Vajadzības
	Pētniecība Veselības komunikācija	
Nevalstiskās organizācijas	Veselības aprūpes statistika un pētījumu dati Epidemioloģiskā drošība, imunizācija, pētniecība, HIV profilakses punktu tīkls Veselības komunikācija	Operatīvā informācija par sabiedrības veselības apdraudējumiem un ieteikumi rīcībai. Veselības paradumu pētījumu dati un secinājumi Uzticamas informācijas pieejamība par dažādiem sabiedrības veselības jautājumiem
Citas iestādes un organizācijas – komercuzņēmumi, tiesībsargājošās iestādes, apdrošināšanas sabiedrības u.tml.	Veselības aprūpes statistiskā informācija un pētījumu dati Infekcijas slimību epidemioloģiskā drošība, imunizācija, pētniecība, HIV profilakses punktu tīkls Veselības komunikācija	Operatīvā informācija par sabiedrības veselības apdraudējumiem un ieteikumi rīcībai. Oficiālās statistiskās dati, ar noteiktām slimībām slimojošu personu reģistru dati un analītiskā informācija Priekšlikumi par pagaidu aizliegumiem jaunām psihoaktīvajām vielām Informācija no Nāves cēloņu datubāzes
Starptautiskās organizācijas	Epidemioloģiskā drošība Veselības aprūpes statistiskā informācija un pētījumu dati Sadarbība veselības veicināšanas, epidemioloģiskās drošības un slimību profilakses jautājumos Tālākizglītība lietišķajā epidemioloģijā Veselības komunikācija	Strukturēti dati par infekcijas slimību izplatību un vakcināciju Operatīvā informācija par sabiedrības veselības apdraudējumiem un informācija par veiktajiem pasākumiem Latvijas ieguldījums starptautiskajos projektos sabiedrības veselības jomā

Mērķgrupas	Intereses	Vajadzības
Sabiedrība: – bērni, jaunieši, pieaugušie, seniori, pašvaldību darbinieki, pedagogi, riska grupas u.c.	Jautājumi par veselības veicināšanu, slimību profilaksi, HIV profilakses punktu tīklu, informatīvo materiālu saņemšanu Jautājumi par neinfekcijas slimību un riska faktoru izplatību Jautājumi par infekcijas slimību izplatību, riska faktoriem, profilaksi, t.sk. vakcināciju Veselības komunikācija	Operatīvā informācija par sabiedrības veselības apdraudējumiem un ieteikumi rīcībai. Informācija par sabiedrības veselības riskiem un ieteikumi infekcijas un neinfekcijas slimību profilaksei. Konsultatīvais tālrunis smēķēšanas atmešanai Atbalsta pasākumi kaitējuma mazināšanai Uzticamas informācijas pieejamība par dažādiem sabiedrības veselības jautājumiem (sabiedrības informēšanas kampaņu, izglītojošu pasākumu īstenošana, informatīvo materiālu izstrāde)

5. Informācija par Centra galvenajiem politikas mērķiem, kuri ir aktuāli stratēģijas darbības periodā

Centra galvenie politikas mērķi atbilst tā deleģējuma un kompetences jomām:

5.1. mērķi veselības paradumu pētniecībā un statistikā, sabiedrības veselības monitoringā, veselības aprūpes kvalitātes un pacientu drošības metodiskajā vadībā ir:

- pilnveidot sabiedrības veselības monitoringu, infekcijas un neinfekcijas slimību uzraudzību, un sabiedrības veselību ietekmējošo faktoru izvērtēšanu, analīzi, risku identificēšanu un to novērtēšanu
- pilnveidot pacientu drošības, veselības aprūpes kvalitātes un valsts organizētā vēža skrīninga metodisko vadību, kā arī pacientu ziņotās pieredzes un rezultātu mērīšanu.
- pilnveidot oficiālās statistikas izgūšanu un tās datu kvalitāti, pilnveidojot sekundāro datu kodēšanu, automatizējot un digitalizējot izgūšanas procesus, kā arī aktualizējot metadatu nepieciešamību un verificējot to aprēķināšanu atbilstoši EUROSTAT metodikai, vienlaikus tiecoties uz administratīvā sloga mazināšanu gan ārstniecības iestādēm, gan Centram

5.2. mērķi slimību profilaksē un veselības veicināšanā ir:

- attīstīt pierādījumus balstītu veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu pieejamību, t.sk. kaitējuma mazināšanas jomā
- mazināt neinfekcijas slimību izplatīšanās riskus un to ietekmi uz sabiedrības veselību
- pilnveidot veselības veicināšanas un slimību profilakses politikas īstenošanu un koordināciju, t.sk. veicinot partnerību veselības veicināšanā, slimību, tostarp, atkarību profilaksē ar pašvaldībām, izglītības iestādēm, nevalstiskajām organizācijām u.c. partneriem.
- veicināt iedzīvotāju veselīgbpratību, jo īpaši, sekmējot veselības izglītību gan mācību satura pilnveidošanai, gan nodrošinot uzticamu un pierādījumus balstītu informāciju skolēniem un pedagogiem veselības izglītībā

5.3. mērķi epidemioloģiskās drošības jomā:

- stiprināt infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības sistēmu agrīnai sabiedrības veselības apdraudējumu identificēšanai un efektīvai reaģēšanai infekcijas slimību gadījumos un uzliesmojumos;
- mazināt infekcijas slimību izplatīšanās riskus un to ietekmi uz sabiedrības veselību, veicinot iedzīvotāju vakcinācijas aptveri un informētību par infekcijas slimību profilakses jautājumiem, kā arī atbalstot starpnozaru sadarbību antimikrobiālās rezistences izplatīšanās risku apzināšanai un samazināšanai.

5.4. Attīstības plānošanas dokumenti, kuros ir noteikti Centra īstenojamie uzdevumi³

- Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam
- Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnes 2022.–2027. gadam
- Psihiskās veselības aprūpes organizēšanas uzlabošanas plāns 2023.–2025. gadam
- Sporta politikas pamatnostādnes 2022.–2027. gadam
- Profilakses pasākumu un veselības aprūpes pakalpojumu uzlabošanas plāns alkoholisko dzērienu un narkotisko vielu lietošanas izplatības mazināšanas jomā 2023.–2025. gadam
- Plāns reto slimību jomā 2023.–2025. gadam
- Veselības aprūpes pakalpojumu onkoloģijas jomā uzlabošanas plāns 2022.–2024. gadam
- Vakcinācijas aptveres palielināšanas plāns pret Covid-19 infekciju
- Azartspēļu un izložu politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam
- Antimikrobiālās rezistences ierobežošanas un piesardzīgas antibiotiku lietošanas plāns „Viena veselība” 2023.–2027. gadam
- HIV infekcijas, seksuālās transmisijas infekciju, tuberkulozes, B un C hepatīta izplatības ierobežošanas rīcības plāns 2023.– 2027. gadam

³ Stratēģija ik gadus tiks papildināta, atbilstoši apstiprinātajiem politikas plānošanas dokumentiem, kuros Centram būs noteikti uzdevumi (piemēram, stratēģijas izstrādes periodā tiek gatavoti Azartspēļu un izložu politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam, Digitālās veselības stratēģija līdz 2029. gadam)

6. Centra darbības prioritārie virzieni, to mērķi, sasniedzamie rezultāti un to rādītāji

Stratēģijas darbības periodam izvirzīti trīs prioritātes, no kurām izriet septiņi konkrētie mērķi un secīgi to sasniedzamie rezultāti un snieguma rezultatīvie rādītāji.

Prioritātes kods un prioritāte	Prioritātes tvēruma apraksts	No prioritātes izrietošie mērķi
P1. Pārvaldības un darbības efektivitātes pilnveidošana	Prioritātes tvērumā iekļauta jebkuru Centra iekšējo procesu efektivitātes pilnveidošana, vienlaikus nodrošinot atbilstību normatīvo aktu prasībām, kas vērta uz inovācijām, iespējami lietderīgāku un mērķtiecīgāku pieejamo resursu izmantošanu, t.sk. ievērojot aprites ekonomikas principus, digitalizāciju, Centra pārzināto informācijas sistēmu attīstību, integrāciju, automatizāciju un jebkuru Centra pārzināto datu kvalitātes uzlabošanu	M 1. Pieejamo resursu racionāla, mērķtiecīga, klimatneitrāla, laikus un izmaksu lietderīga izmantošana
		M 2. Darba procesu pastāvīga pilnveidošana un digitalizācija, t.sk. pārziņā esošo informācijas sistēmu attīstība, integrācija, automatizācija un datu kvalitātes uzlabošana
P 2. Ārējās komunikācijas pilnveidošana	Prioritātes tvērumā iekļauta Centra komunikācijas pilnveidošana ar partneriem un klientiem, kā arī ar sabiedrību kopumā, lai veicinātu pierādījumos balstītas informācijas operativitāti, komunikācijas kvalitāti, izmantojot terminoloģiski korektu, taču vienkāršu valodu, ar atsevišķām sabiedrības mērķa grupām arī vieglo valodu, ievērojot	M 3. Sadarbības pilnveidošana ar partneriem – veselības nozares un valsts iestādēm, pašvaldībām, ārstniecības iestādēm, izglītības iestādēm, sociālās aprūpes iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, darba devējiem u.c.
		M 4. Centra pozīcijas nostiprināšana, ka tas ir nozīmīgākais informācijas un ieteikumu references resurss gan iedzīvotājiem, gan veselības aprūpes speciālistiem Centra kompetences jautājumos

	cienošanas komunikācijas principus – saskarsmi veidojot laipni, godīgi, empātiski, nevardarbīgi, atbalstoši, iekļaujoši un sadarbojoties	
P 3. Cilvēkkapitāla izaugsme un tālākizglītība	Prioritātes tvērumā iekļauta izpratne par cilvēkkapitālu un tā trīs dimensijām – izglītību, veselību un darbu kā augstāko organizācijas vērtību, kurā veicot mērķtiecīgus ieguldījumus, iespējama arī Centra attīstība, organizācijas kultūras un snieguma pilnveidošana	M 5. Pilnveidotas pastāvīgas tālākizglītības iespējas
		M 6. Saglabāta zema nodarbināto mainība
		M 7. Veicināta Centra cilvēkkapitāla psihoemocionālā un somatiskā veselība

7. Sasniedzamie rezultāti, galvenie un kopējie snieguma rādītāji

Stratēģijas snieguma rādītāji paredzēti progresa mērīšanai, lai raksturotu svarīgākos Centra darbības rezultātus. Kopumā definēts 22 snieguma rādītājs, no kuriem par galvenajiem snieguma rādītājiem (GSR)⁴ izvēlēti 8 rādītāji, kuri vislabāk raksturo Centra mērķu sasniegšanu, bet 21 rādītājs jeb kopējais snieguma rādītājs (KSR) attiecināms arī uz visai valsts pārvaldei aktuālajām attīstības jomām (progress nozares politikas ieviešanā, iekšējo procesu efektivitāte un atbilstība normatīvo aktu prasībām, cilvēkresursu prasmju attīstība un iesaistīšanās, klimatneitralitāte, digitālā transformācija, inovācija) no 2021. līdz 2027. gadam.

⁴ Galvenie snieguma rādītāji (GSR) jeb (angļu) *key performance indicators (KPI)*

Nr.	Sasniedzamais rezultāts	Snieguma rādītājs	Datu avots	2022. gadā	2023. gadā	2024. gadā	2025. gadā	2026. gadā	2027. gadā	Atbilstošie mērķi	Rādītāja veids	Koordinējošā struktūrvienība
1.	Uzlabota sabiedrības veselības monitoringa rezultātu pieejamība	Mājaslapā publicēto sabiedrības veselības monitoringa datu vizualizācijas vienību (karte, lapa, tabula, grafiks u.c.) skaits	Centra dati	4	4	5	5	6	6	M 4, M 3, M 2	KSR ⁵ (procesu pilnveidošana, digitālā transformācija, inovācija)	Pētniecības un veselības statistikas departaments
2.	Pilnveidota statistisko datu kvalitāte, tajā skaitā reģistros, kas ietilpst ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistru (PREDA) sistēmā	1) Pēc nāves reģistrēto gadījumu īpatsvars Vēža pacientu reģistrā procentos ⁶	Vēža pacientu reģistrs, Nāves cēloņu datubāze	4%	3.5%	3%	2.5%	2%	1,5%	M 1, M 2, M 3	KSR (progress nozares politikas ieviešanā, procesu pilnveidošana, digitālā transformācija, inovācija), GSR	Pētniecības un veselības statistikas departaments
		2) Starpība starp unikālo pacientu īpatsvaru, kuri nav iekļauti Diabēta pacientu reģistrā, taču kuriem zāļu kompensācijas sistēmā atprečotas zāles sakarā ar diabēta diagnozi, samazinās	Diabēta pacientu reģistrs, NVD zāļu kompensācijas sistēmas dati par pacientiem ar diabēta diagnozi	16%	15%	14%	13%	12%	10%			
3.	Uzlabota sadarbība ar Centra sadarbības partneriem datu izgūšanā, kvalitātē un apkopošanā, aktualizējot datu kvalitātes prasības, metodoloģiju un metadatus	Organizētas tikšanās un citi pasākumi ar sadarbības partneriem par datu jautājumiem	Centra dati	2	4	6	6	8	8	M 1, M 2, M 3	KSR (progress nozares politikas ieviešanā, procesu pilnveidošana, digitālā transformācija, inovācija), GSR	Pētniecības un veselības statistikas departaments

⁵ KSR – kopējais snieguma rādītājs

⁶ Pēc vēža reģistra iekļaušanas e-veselībā palielinājies dzīves laikā neregistrēto gadījumu īpatsvars

4.	Samazināts Centra administratīvais slogs veselības aprūpes statistikas apkopošanā	Palielināts digitālā formātā iesniedzamo pārskatu skaits un izveidots automatizēts pārskatu ievades modulis	Centra dati ⁷	3	3	4	4	4	5 / automatizēts ievades modulis	M 1, M 2, M 3, M 4	KSR (procesu pilnveidošana, digitālā transformācija)	Pētniecības un veselības statistikas departaments
5.	Pilnveidota neinfekcijas slimību uzraudzības un sabiedrības veselību ietekmējošo faktoru izvērtēšana	Jauniešu jautājumu skaits veselību ietekmējošo paradumu pētījumos	Centra dati, pētījumu metodoloģija	n.a.	2	4	1	4	2 (periodā 13)	M 2, M 4	KSR (inovācija, progress nozares politikas ieviešanā)	Pētniecības un veselības statistikas departaments
6.	Pilnveidota pacientu drošības un veselības aprūpes kvalitātes metodiskā vadība	Stacionārajās ārstniecības iestādēs ieviests elektronizētu pacientu ziņotās pieredzes mērīšanas process	Ārstniecības iestāžu un Centra dati	Visās piektā līmeņa slimnīcās	Iesaistītas trešā, ceturrtā līmeņa un specializētās slimnīcās	75% trešā, ceturrtā līmeņa un specializētās slimnīcās, iesaistītas	100% trešā un ceturrtā līmeņa un specializētās slimnīcās, vismaz 75%	Kvalitatīvi pilnveide, palielināta citu slimnīcu iesaiste	Visās stacionārajās ārstniecības iestādēs	M 2, M 3, M 4	KSR (inovācija, progress nozares politikas ieviešanā, digitālā transformācija)	Pētniecības un veselības statistikas departaments
7.	Pilnveidota valsts organizētā vēža skrīninga metodiskā vadība	Vēža skrīninga atsaucības rādītāji procentos nav zemāki par Sabiedrības veselības pamatnostādņu 2021.–2027. gadam noteiktajiem 13. politikas virziena rādītājiem: 1) dzemdes kakla vēzis	NVD un Centra dati							M 2, M 3, M 4	KSR (inovācija, progress nozares politikas ieviešanā, digitālā transformācija). GSR	Pētniecības un veselības statistikas departaments

⁷ Saskaņā ar 27.11.2018. gada MK noteikumiem Nr.720 Noteikumi par oficiālās statistikas veidlapu paraugiem veselības aprūpes jomā (1.) medicīniskā apliecība par nāves cēloni, (2.) „Pārskats par dienas stacionāra darbību”, (3.) 7. pielikums „Par stacionāra darbību” un (4.) 8. pielikums „Pārskats par ārzemniekiem sniegtajiem veselības aprūpes pakalpojumiem”

				46,7%	50%	53%	55%	57%	60%			
		2) krūts vēzis		30%	35%	45%	50%	55%	60%			
		3) kolorektālais vēzis		19.2%	20%	25%	28%	30%	35%			
8.	Pilnveidota Vēža reģistra darbība	Nodrošināta populācijas Vēža reģistra jaunā funkcionalitāte un darbība	Vēža reģistra dati, NVD dati, ārstniecības iestāžu dati	Definētas prasības populācijas Vēža reģistram	Izstrādāta reģistra informācijas sistēma <i>DigiVes</i> sistēmā, uzsākta izmantošana	Paplašināts iestāžu loks, kas sniedz datus reģistram izmantojot integrācijas risinājumus	Paplašināts iestāžu loks, kas sniedz datus reģistram izmantojot integrācijas risinājumus	Paplašināts iestāžu loks, kas sniedz datus reģistram izmantojot integrācijas risinājumus	Vismaz 75% no Vēža reģistra datiem tiek saņemti, izmantojot integrācijas risinājumus	M 2, M 3, M 4	KSR (inovācija, progress nozares politikas ieviešanā, digitālā transformācija)	Pētniecības un veselības statistikas departaments
9.	Nodrošināta starptautiski salīdzināmas veselības statistikas datu iegūšana pa slimību un veselības problēmu nozoloģiskajām vienībām	Veikta pāreja no PVO klasifikācijas SSK-10 uz digitalizētu SSK-11	Centra un NVD dati	SSK-11 tulkošanas un terminoloģiskās adaptēšanas valsts valodā inicializācija	Darba grupas izveidošana, tulkošanas tiesību dibināšana, tulkošanas uzsākšana	Darba grupa, tulkošana, terminoloģiska adaptēšana	Darba grupa, Tulkošana, terminoloģiska adaptēšana	Pilotēšana, apmācība	Vienota kodēšana veselības nozarē, izmantojot SSK-11	M 2, M 3, M 4	KSR (inovācija, progress nozares politikas ieviešanā, digitālā transformācija, iekšējo procesu pilnveidošana). GSR	Pētniecības un veselības statistikas departaments
10.	Pilnveidota atkarību riska izplatības novērtēšana un analīze	Mājaslapā publicēto atkarību slimību pētījumu, ziņojumu, ieteikumu, skaits	Centra dati	3	4	3	3	3	3 (periodā 13)	M 2, M 3, M 4	KSR (inovācija, progress nozares politikas ieviešanā, iekšējo procesu pilnveidošana)	Pētniecības un veselības statistikas departaments

11.	Paplašināta brīvprātīga, anonīma un bezmaksas HIV eksprestestēšana un konsultēšana HIV profilakses punktos	HIV profilakses punktos ik gadus veikto HIV eksprestestu skaits	Centra dati	4865	5010	5160	5315	5470	5650	M 2, M 3, M 4	KSR (progress nozares politikas ieviešanā, iekšējo procesu pilnveidošana)	Veselības veicināšanas departaments
12.	Pilnveidota sadarbība ar pašvaldībām veselības veicināšanas un slimību profilakses jomā	1) Pašvaldību īpatsvars Nacionālajā veselīgo pašvaldību tīklā	Centra dati	100%	100%	100%	100%	100%	100%	M 3	KSR (progress nozares politikas ieviešanā)	Veselības veicināšanas departaments
		2) Pašvaldību īpatsvars procentos, kas piedalījušās vismaz vienā Centra organizētajā pasākumā Nacionālajam veselīgo pašvaldību tīklam gadā	Centra dati	n.a.	80%	82%	83%	84%	85%			
13.	Pilnveidota sadarbība ar IZM VISC un izglītības iestādēm veselības veicināšanas un slimību profilakses jomā, kā arī skolēnu un pedagogu veselībprātības veicināšanā	1) Izglītības iestāžu skaits, kas iestājušās Nacionālajā veselību veicinošo skolu tīklā	Centra dati	111	114	117	120	123	126	M 3	KSR (progress nozares politikas ieviešanā)	Veselības veicināšanas departaments
		2) Izglītības iestāžu īpatsvars procentos, kas piedalījušās vismaz vienā Centra rīkotā pasākumā NVVST izglītojamajiem gadā		55%	56%	57%	58%	59%	60%			
		3) Izglītības iestāžu īpatsvars procentos, kuru koordinatori piedalījušies vismaz vienā SPKC rīkotā pasākumā NVVST koordinatoriem gadā		60%	62%	63%	64%	65%	66%			
14.	Pilnveidota sabiedrības informēšana veselības veicināšanas un slimību profilakses jautājumos iedzīvotāju veselībprātības veicināšanai	Izglītojoši pasākumi un kampaņas iedzīvotājiem par veselīga dzīvesveida jautājumiem gadā ⁸	Centra dati	7	7	7	7	7	7	M 1, M 3	KSR (inovācija, progress nozares politikas ieviešanā)	
15.	Uzlabota agrīna sabiedrības veselības apdraudējumu, t.sk. infekcijas slimību uzliesmojumu noteikšana	Palielināties epidemioloģiskās izlūkošanas rezultātā (signāli, kas saņemti ārpus ārstniecības personu un laboratoriju ziņojumiem – no iestādēm, iedzīvotājiem) atklāto un pārvaldīto	Centra dati	>50%	>55%	>60%	>65%	>70%	>70%	M 1, M 2, M 3	KSR (inovācija, iekšējo procesu pilnveidošana, progress nozares	Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses

⁸ Snieguma rādītāja sasniegšana iespējama vien tad, ja būs pieejams atbilstošs finansējums

	un reaģēšana, uzlabojot sadarbību ar ārstniecības personām un paaugstināta riska objektu vadītājiem	akūtu zarnu infekciju uzliesmojumu īpatsvars (procentos no kopējā uzliesmojumu skaita ar pieciem un vairāk gadījumiem)									politikas ieviešanā), GSR	departaments
16.	Paaugstināta sabiedrības, t.sk. veselības aprūpes speciālistu un valsts amatpersonu informētība par epidemioloģiskās drošības aktualitātēm	Izstrādāti un komunicēti analītiskie un metodiskie materiāli par nozīmīgākajām infekcijas slimībām un citiem sabiedrības veselības apdraudējumiem (informatīvo materiālu skaits gadā)	Centra dati	5	6	7	8	9	10	M 2, M 3, M 4	KSR (procesu efektivitāte, inovācija, progress nozares politikas ieviešanā)	Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departaments
17.	Uzlabota vakcīnu aprīte (plānošana, pasūtīšana) un vakcinācijas monitorings	Digitalizēta vakcīnu aprītes sistēma, kas pieejama ārstniecības iestādēm (vakcinācijas iestāžu īpatsvars procentos, kas izmanto jauno digitālo rīku, plānojot un pasūtot vakcīnas)	Centra dati	n.a.	40%	50%	60%	80%	100%	M 1, M 2, M 3	KSR (procesu efektivitāte, inovācija, digitālā transformācija), GSR	Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departaments
18.	Pilnveidota Centra cilvēkkapitāla augsta motivācija un pastāvīgas tālākizglītības iespēju nodrošināšana	1) Profesionālajā pilnveidē iesaistījušos darbinieku īpatsvars procentos gadā)	Centra dati	70%	71%	72%	73%	74%	75%	M 5, M 6	KSR (cilvēkresursu prasmju attīstība un iesaistīšanās)	Personāla un procesu vadības departaments
		2) Zems personāla mainības koeficients (procentos gadā)		14%	<14%	13%	12%	11%	<10%			
19.	Veicināta Centra cilvēkkapitāla psihoemocionālā un somatiskā veselība	1) Organizēti veselīgi saliedēšanas pasākumi (skaits gadā)	Centra dati	3	3	3	3	3	3	M 6, M 7	GSR	Personāla un procesu vadības departaments
		2) Individuāli apmeklētie pasākumi par psihoemocionālo un somatisko veselību (nodarbināto skaits gadā)		10	11	12	13	14	15			
20.	Pilnveidota Centra kapacitāte EK līdzfinansētajos projektos un labās prakses piemēru pārņemšanā	Pārstrukturētas EK līdzfinansēto projektu vadības un īstenošanas funkcijas, t.i.:	Centra dati							M 1, M 2, M 3	KSR (cilvēkresursu prasmju attīstība un iesaistīšanās, inovācija, digitālā transformācija, klimatneitralitāte)	Direktora birojs
				36	38	41	41	41	41			

		1) pārdaļot Centra cilvēkresursu funkcijas atbilstoši projekta prioritārajai jomai un mērķim;										
		2) piesaistot saistīto iestāžu ekspertus/ pētniekus un/ vai projekta koordinatorus – finansistus kā sadarbības partnerus;		3	22	22	22	22	22			
		3) noteiktu darbu daļu nododot ārpakalpojumu sniedzējiem – fiziskām un (vai) juridiskām personām (projekts kopējais iesaistīto cilvēku skaits)		73	76	87	99	99	99			
21.	Pilnveidota pieejamo resursu racionāla mērķtiecīga, klimatneitrāla, laikus un izmaksu lietderīga izmantošana	1) Izmaksu lietderības nodrošināšana apstiprinātā budžeta ietvaros – ikgadējā darba plānā izpildīto (no stratēģijas atvasināto) mērķu īpatsvars procentos no visiem mērķiem 2) Digitalizēti vai automatizēti procesi (skaits)	Centra dati	85%	87%	89%	91%	93%	95%	M 1., M 2.	KSR, (procesu efektivitāte, klimatneitralitāte, digitālā transformācija), GSR	Direktora birojs
22.	Pilnveidota sadarbība ar partneriem – veselības nozares un valsts iestādēm, pašvaldībām, ārstniecības, izglītības, sociālās aprūpes iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, darba devējiem u.c.	Centra vērtējums sadarbības partneru anketēšanā (maksimums100%)	Centra dati	87%	88%	89%	90%	91%	92%	M 3	KSR (progress nozares politikas veidošanā), GSR	Direktora birojs
23.	Nostiprināta Centra reputācija, ka tas ir nozīmīgākais informācijas un ieteikumu references resurss gan iedzīvotājiem, gan veselības aprūpes speciālistiem Centra kompetences jautājumos	Centra tīmekļvietnes unikālo skatījumu skaits un koeficients (reizes/cilvēki)	Centra dati	316000/1,5	+10% / 1,5	+10% / 1,5	+10% /1,6	+10% / 1,7	+10%/ 350000 /1,8	M 3	KSR (inovācija, progress nozares politikas veidošanā)	Direktora birojs

8. Centram pieejamo resursu un to plānotā izlietojuma, kā arī institūcijas darbības spēju un risku analīze

8.1. Centra cilvēkresursu analīze

2022. gadā 85% no Centrā nodarbinātajiem ir augstākā izglītība, 4% zinātņu doktora, 50% maģistra, 27% bakalaura grāds, bet 4% pirmā līmeņa augstākā izglītība. Nodarbinātie regulāri piedalās dažādās mācībās, papildinot gan profesionālās jomas zināšanas, tai skaitā ārvalstīs (ECDC, PVO u.c. rīkotajās mācībās), gan apgūstot darbam nepieciešamās prasmes, t.sk. digitālās. Uz darbinieku augstu kompetenci, kā arī augstu organizācijas kultūru Centrā ir norādījuši respondenti Centra klientu apmierinātības aptaujā. Atzīmējama arī augsta nodarbināto atsauce, par ko liecina iesaistīšanās indeksa vērtība 91,66. Centra darbinieku vecuma struktūra ir vienmērīga, tādēļ paaudžu nomaiņas riski ir visai zemi.

Covid-19 pandēmijas pieredze liek secināt, ka augstas saslimstības periodā, kas tika novērots 2022. gada sākumā – īpaši no 4. līdz 12. nedēļai tika sasniegtas Centra cilvēkresursu kapacitātes robežas, jo īpaši ievērojot, ka visi Centra nodarbinātie tika iesaistīti iedzīvotāju konsultēšanā, epidemioloģiskajā izmeklēšanā un situācijas uzraudzībā – par to liecināja ļoti lielais nostrādāto virsstundu skaits, tika novērota darbinieku pārslodze un augsts emocionālās izdegšanas risks. Saslimstībai mazinoties, 2022. gada vidū un beigās atjaunojās ierastais darba apjoms un ievērojami samazinājās minētie riska faktori – saskaņā ar aptaujas datiem tikai 14% darbinieku ir izsīkuma pazīmes, tomēr jāņem vērā, ka vairāki pensijas vecuma darbinieki pēc krīzes perioda izvēlējās darba attiecības pārtraukt. Centra noturības kapacitātes izpratnē (*resilience*) šim aspektam stratēģijas īstenošanas periodā pievēršama pietiekama uzmanība.

8.2. Centra finanšu resursu un to plānotā izlietojuma analīze

Centram nav ilgtermiņa saistību, kopējās īstermiņa saistības uz 2023. gada sākumu nepārsniedz 100 000 EUR, turklāt Centra finanšu darbība pastāvīgi ir vērsta, lai tās būtu iespējami nelielas. Uzkrātās saistības norēķiniem ar darbiniekiem (atvaļinājumu rezerve) tiek regulāri kontrolētas, lai tiektos tās saglabāt nelielas, tā mazinot finanšu riskus. Lai arī Covid-19 pandēmijas ietekme 2022. gadā ir mazinājusies un Krievijas Federācijas pilna mēroga karadarbība Ukrainā Centra darbību tieši neietekmē, jārēķinās ar nepieciešamību nostiprināt sabiedrības veselības un epidemioloģiskās drošības noturību, jo īpaši, rēķinoties ar iespējamiem finanšu ierobežojumiem augstās inflācijas un ekonomiskās attīstības nenoteiktības dēļ. Finanšu resursu pieejamība stratēģijas periodam plānota piesardzīgi saskaņā ar Latvijas Bankas makroekonomiskās attīstības prognozēm un ES plānošanas dokumentiem. Darbības stratēģiskos mērķus plānots sasniegt Centram piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros, bet jaunu vai papildu funkciju un uzdevumu veikšanai Centrs sniegs priekšlikumu prioritārajiem pasākumiem ikgadējā budžeta sagatavošanas procesā.

8.3. Centra darbības spēju analīze

Centra darbības spējas, ņemot vērā tā funkcijas, vispirms jāvērtē cilvēkkapitāla izpratnē, kas ir Centra lielākā vērtība – Centra rīcībā ir augsti motivēta, izglītota, kompetenta un prasmīga cilvēkkapitāla potenciāls, tiesa, Covid-19 pandēmijas izraisītajā ārkārtējā situācijā valstī, ārkārtas sabiedrības veselības un medicīniskās situācijas periodā pārslodzes dēļ tika novērotas emocionālā izdegšana, kas paaugstināja personāla mainību un veicināja vairāku pensijas vecuma darbinieku pensionēšanos. Centrā ir nodrošināta darbam piemērota vide, telpas un pilnvērtīgs tehniskais aprīkojums, līdz pieļaujamam minimumam samazināti darba drošības riski, kā arī tiek praktizēta elastīga darba laika un attālinātā darba iespēja, piemērojoties darbinieku individuālajām vēlmēm un vajadzībām. Darba procesi tiek plānveidīgi pilnveidoti, iespēju un pieejamo resursu ietvaros ieviešot digitālus risinājumus.

Centram pastāv iespējas iesaistīties EK Veselības programmas (*EU4Health 2021-2027*) līdzfinansētos projektos, piemēram, 2023. gada Darba plāna aktivitātēs par ES neinfekcijas slimību (*NCDs*) iniciatīvu „Veselīgāki kopā”, psihiskā veselība un hroniskās elpceļu slimības (*CRDs*), par sagatavošanās darbībām datu atkārtotai izmantošanai ierosinātajā Eiropas veselības datu telpā (t.i., *InfAct*, *PHIRI* un *TEHDAS* projektā iesākto darbu turpinājums), par nacionālo uzraudzības sistēmu uzlabošanu un stiprināšanu, par veselības datu semantisko savietojamības un valsts kapacitātes veselības terminoloģijā palielināšanu. Ievērojot, ka ES viena no prioritātēm veselībā ir vēža uzveikšana, pastāv iespēja iesaistīties starptautiskos projektos, kas līdzīgi projektam „Vēža aprūpes koordinācijas un skrīninga uzlabošana Latvijā un Slovākijā”. Ievērojot, ka no 2027. gada ES tiek plānota SSK-11 klasifikatora izmantošana veselības oficiālajai statistikai, tā terminoloģiskā adaptēšana un ieviešana uzskatāma par stratēģisku izdevību kodēšanas un secīgi arī datu kvalitātes pilnveidošanai.

Centra izaicinājumi nākotnē varētu saistīties arī ar veselības un ar veselību saistīto elektronisko datu otrreizējās izmantošanu nolūkā radīt būtisku labumu sabiedrībai, nodrošinot pieejamību otrreizējai izmantošanai zinātniskai pētniecībai, jo šīs Stratēģijas tapšanas periodā tiek diskutēts jaunu funkciju deleģējums Centram Datu otrreizējās izmantošanas likuma projektā, kas varētu sasaukties ar Eiropas veselības datu telpas regulu pēc tās apstiprināšanas. Saistībā ar šiem dokumentiem Stratēģijas īstenošanas laikā varētu tikt konkretizēti stratēģiskie mērķi un konkrētie uzdevumi, lai nodrošinātu veselības oficiālo statistiku un mazinātu administratīvo slogu tās iegūšanai.

8.4. Centra apdraudējumu un risku analīze

Apdraudējums	Riska varbūtība	Iespējamais seku līmenis	Nelabvēlīgās ietekmes smagums
Jaunu infekcijas slimību epidēmija/pandēmija (piem., jauna klīniski un epidemioloģiski bīstama SARS-CoV-2 varianta)	augsta	augsts	starptautiskā līmeņa sabiedrības veselības apdraudējums, ārkārtēja situācija valstī, ārkārtas sabiedrības veselības un medicīniskā situācija
Citu zināmu infekcijas slimību uzliesmojumi un epidēmijas (gripas un citu akūtu augšējo elpceļu vīrusinfekciju smagas epidēmijas, akūtu zarnu infekciju, A hepatīta, vakcīnnovēšamo infekcijas slimību uzliesmojumi un epidēmijas, enterovīrusu meningīta uzliesmojumi, AMR patogēnu intensīva izplatīšanās, piem., karbapenemāzes producējošās, pret karbapenēmu rezistentas <i>Enterobacteriaceae</i> dzimtas baktēriju, <i>Candida auris</i> izplatības ārstniecības iestādēs, nezināmas izcelsmes saindēšanās uzliesmojumi)	vidēja	vidējs – augsts	ārkārtas sabiedrības veselības un medicīniskā situācija
Ar vakcināciju, vakcinācijas drošumu, vakcīnu trūkums saistītie incidenti	zema – vidēja	vidējs – ļoti augsts	ārkārtas sabiedrības veselības un medicīniskā situācija
Kiberuzbrukums	zema – vidēja	zems – vidējs	īslaicīgs pārrāvums kādas funkcijas nodrošināšanā, daļējs datu vai informācijas zudums
Ģeopolitisks apdraudējums (bēgļu krīze, militārs konflikts u.c.)	zema	vidējs – ļoti augsts	starptautiskā līmeņa sabiedrības veselības apdraudējums, ārkārtēja situācija valstī, ārkārtas sabiedrības veselības un medicīniskā situācija
Reputācijas zaudēšanas apdraudējums	zema – vidēja	zems – vidējs	komunikācijas pasliktināšanās ar sabiedrību, daļēja uzticības zaudēšana, kādu funkciju apgrūtināta veikšana

Finanšu krīze	zema	zems	Iespējama cilvēkresursu krīze, kādu funkciju apgrūtināta veikšana
Bīstamu zināmu infekciju (piem., Ebolas vīrussilmība un citi hemorāģiskie drudži) ieviešanas un izplatīšanās incidenti, bioloģisko vielu negadījums	ļoti zema	vidējs – augsts	ārkārtas sabiedrības veselības un medicīniskā situācija, pārrobežu ārkārtas sabiedrības veselības situācija

8.5. SVID analīzes matrica

